

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Nacionalinei teismų administracijai

2012-01-20 Nr. (1.13.) 7R-474

DĖL EUROPOS SĄJUNGOS REGLAMENTŲ NR. 1896/2006 IR NR. 861/2007 TAIKymo – SUSPARSTINTI IR PAGREITINTI PROCESAI

Teisingumo ministerija, atsižvelgdama į tai, kad teismams trūksta informacijos dėl supaprastintų ir pagreitintų procesų tarp Europos Sąjungos valstybių narių taikymo tvarkos, teikia informaciją teismams apie šiuos procesus reglamentuojančius Europos Sąjungos teisinius instrumentus:

- 1) 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą Nr. 1896/2006, nustatantį **Europos mokėjimo įsakymo procedūrą** (OL L 399, 2006 12 30), ir
- 2) 2007 m. liepos 11 d. Tarybos reglamentą Nr. 861/2007, nustatantį **Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą** (OL L 199, 2007 7 31).

Supaprastintos ir paspartintos procedūros taikomos dviem pagrindiniais atvejais: kai skolininkas neginčija ieškinio (mokėjimo įsakymų procedūros) ir kai ieškinio suma yra mažesnė už nustatytą ribinę vertę (nedidelių ieškinių procedūros).

- **Dėl 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento Nr. 1896/2006, nustatančio Europos mokėjimo įsakymo procedūrą (toliau – Reglamentas Nr. 1896/2006)**

Europos mokėjimo įsakymu kreditoriams sudaroma galimybė patenkinti neginčytinus civilinius ir komercinius reikalavimus laikantis vienodos tvarkos – naudojant standartines formas. Reglamento Nr. 1896/2006 tikslas – nustatyti vienodą, greitą ir efektyvą neginčytinų piniginių reikalavimų išieškojimo visoje Europos Sąjungoje mechanizmą. Reglamentu Nr. 1896/2006 taip pat siekiama sumažinti bylinėjimosi išlaidas ir užtikrinti Europos mokėjimo įsakymų laisvą judėjimą valstybėse narėse nustatant minimalius reikalavimus, kurių laikantis nebėra būtina vykdančioje valstybėje narėje iki pripažinimo ir vykdymo imtis tarpinių procesinių veiksmų (Reglamento 1 str.). Pagal šią procedūrą nereikalaujama atvykti į teismą, jam ieškovui nereikia atlikti jokių kitų formalumų ar imtis veiksmų, kad procedūra vyktų toliau. Ieškovui tereikia pateikti prašymą dėl Europos mokėjimo įsakymo išdavimo.

Šis reglamentas taikomas nuo 2008 m. gruodžio 12 d. visose Europos Sąjungos valstybėse narėse, išskyrus Daniją.

Reglamentas Nr. 1896/2006 taikomas tarptautinio pobūdžio civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Visų pirma jis netaikomas mokesčių, muitų ar administraciniams byloms arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą vykdančios valstybės įgaliojimus. Taip pat netaikomas a) nuosavybės teisėms, atsirandančioms iš santuokos, testamentų ir paveldėjimo; b) bankroto, bylų, susijusių su nemokių bendrovių ar kitų juridinių asmenų likvidavimu, susitarimų tarp teismų ir susitarimų tarp kreditorių ir skolininkų ir analogiškomis procedūroms; c) socialiniam draudimui; d) reikalavimams, kylantiems iš nesutartinių prievolių (Reglamento 2 str.).

Europos mokėjimo įsakymo procedūros nustatymo paskirtis – išieškoti konkrečias pinigų sumas, kurių mokėjimo terminas yra suejęs tuo metu, kai pateikiamas prašymas išduoti Europos mokėjimo įsakymą (Reglamento 4 str.). Ši procedūra ieškoviui turėtų būti papildoma ir jo nuožiūra pasirenkama priemonė; jis gali imtis veiksmų pagal nacionaliniuose teisės aktuose numatytą procedūrą. Todėl esami nacionalinėje teisėje numatyti neginčytinų reikalavimų išieškojimo mechanizmai šiuo reglamentu nėra nei keičiami, nei derinami.

Kaip nurodyta Reglamento Nr. 1896/2006 preambulėje, siekiama, kad Europos mokėjimo įsakymo procedūra būtų kuo labiau grindžiama teismų ir šalių susirašinėjimui skirtų standartinių formų naudojimu siekiant palengvinti jos įgyvendinimą ir sudaryti sąlygas naudoti automatinį duomenų apdorojimą. Prašyme išduoti Europos mokėjimo įsakymą ieškoviui turėtų būti privaloma pateikti informaciją, kurios pakaktų reikalavimui aiškiai apibrėžti ir pagrįsti, kad atsakovas galėtų priimti sprendimą pareikšti prieštaravimą dėl reikalavimo ar jo neginčyti. Teismas turėtų išnagrinėti prašymą, įskaitant jurisdikcijos klausimą ir įrodymų apibūdinimą, remdamasis prašymo formoje pateikta informacija. Prašymo išduoti mokėjimo įsakymą atmetimas neskundžiamas, tačiau tai nesudaro kliūčių galimybei peržiūrėti sprendimą tos pačios instancijos teisme pagal nacionalinius teisės aktus. Europos mokėjimo įsakymu atsakovas turėtų būti informuojamas apie galimybę sumokėti nurodytą sumą arba per 30 dienų laikotarpį išsiųsti prieštaravimą, jei jis nori ginčyti reikalavimą. Be to, atsakovas, be ieškovo pateiktos išsamios informacijos, susijusios su reikalavimu, taip pat turėtų būti informuojamas apie Europos mokėjimo įsakymo teisinę reikšmę, ypač apie reikalavimo neginčijimo padarinius. Atsakovas gali pateikti savo prieštaravimą naudodamas standartinę formą, nustatytą šiame reglamente, tačiau teismai turėtų atsižvelgti į bet kuria kita rašytine forma pateiktą prieštaravimą, jei jis yra aiškiai suformuluotas. Nustatytu laiku atsakovui pateikus prieštaravimą Europos mokėjimo įsakymo procedūra turėtų būti nutraukta ir byla automatiškai turėtų būti perduodama nagrinėti bendra tvarka, jei ieškovas aiškiai nenurodė tokiu atveju nutraukti procesą. Pasibaigus terminui, per kurį turėjo būti pateiktas prieštaravimas, tam tikrais išimtiniais atvejais atsakovas turėtų turėti teisę kreiptis dėl Europos mokėjimo įsakymo peržiūros. Vienoje valstybėje narėje išduotas vykdytinas Europos mokėjimo įsakymas vykdymo tikslais turėtų būti prilyginamas išduotam valstybėje narėje, kurioje prašoma jį įvykdyti. Abipusis pasitikėjimas vykdant teisingumą valstybėse narėse pateisina vienos valstybės narės teismo įvertinimą, kad yra įvykdytos visos Europos mokėjimo įsakymui išduoti būtinos sąlygos ir visose kitose valstybėse narėse jis turi būti vykdomas.

Reglamentas Nr. 1896/2006 buvo įgyvendintas Lietuvos Respublikos Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo (Žin., 2008-11-29, Nr. 137-5366) (toliau – Įstatymas) 8 skirsnyje. Vadovaujantis Įstatymo 19 straipsniu prašymai dėl Europos mokėjimo įsakymo išdavimo nagrinėjami pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (CPK) XXIII skyriuje nustatytas taisykles, išskyrus šiame įstatyme nurodytas išimtis.

Vadovaujantis Įstatymo 20 straipsniu, prašymai dėl Europos mokėjimo įsakymo išdavimo paduodami pagal CPK nustatytas teisingumo taisykles (t. y. bylose, kuriose reikalavimo suma yra ne didesnė kaip vienas šimtas penkiasdešimt tūkstančių litų – apylinkės teismui, o bylose, kuriose reikalavimo suma yra didesnė kaip vienas šimtas penkiasdešimt tūkstančių litų – apygardos teismui). Išnagrinėjęs paduotą prašymą, atitinkamas teismas turės jurisdikciją išduoti Europos mokėjimo įsakymą.

Pagal Įstatymo 21 straipsnį bylose dėl Europos mokėjimo įsakymo išdavimo taikomos CPK 434 straipsnio 1–3 dalyse nustatytos žyminio mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklės.

Vadovaujantis Įstatymo 23 straipsniu, Europos mokėjimo įsakymą Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytais pagrindais peržiūri Europos mokėjimo įsakymą priėmęs teismas. Priėmęs prašymą dėl Europos mokėjimo įsakymo peržiūrėjimo, teismas persiunčia prašymo ir jo priedų kopijas ieškoviui ir informuoja, kad šis per keturiolika dienų nuo prašymo išsiuntimo privalo raštu pateikti atsiliepimą į prašymą. Paduotą prašymą dėl Europos mokėjimo įsakymo peržiūrėjimo teismas rašytinio proceso tvarka išnagrinėja ne vėliau kaip per keturiolika dienų nuo termino atsiliepimui į prašymą pateikti pabaigos dienos ir priima nutartį dėl vieno iš Reglamento Nr. 1896/2006 20 straipsnio 3 dalyje nurodytų sprendimų.

Bylose dėl Europos mokėjimo įsakymo išdavimo procesiniai dokumentai teismui pateikiami tiesiogiai arba paštu. Pagal Reglamento Nr. 1896/2006 21 straipsnio 2 dalies b punktą priimtina kalba yra lietuvių kalba.

Su Reglamento Nr. 1896/2006 taikymu susijusi informacija ir patogi priemonė standartinėms formoms pildyti pateikiama Europos teismo atlaso tinklalapyje adresu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/epo_information_lt.htm?countrySession=20&

- Dėl 2007 m. liepos 11 d. Tarybos reglamento Nr. 861/2007, nustatančio Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą (toliau – Reglamentas Nr. 861/2007)

Reglamentu Nr. 861/2007 siekiama patobulinti ir supaprastinti civilinių ir komercinių bylų nagrinėjimo procedūras, jei ieškinio suma neviršija 2 000 EUR. Tarpvalstybinio pobūdžio bylų atveju padidėja kliūtys, trukdančios teismo sprendimą priimti greitai ir nedidelėmis išlaidomis. Todėl buvo nustatyta Europos procedūra, skirta ieškiniams dėl nedidelių sumų nagrinėti. Šia procedūra turėtų būti siekiama sudaryti palankesnes sąlygas pasinaudoti teise kreiptis į teismą.

Šis reglamentas taikomas nuo 2009 m. sausio 1 d. visose Europos Sąjungos valstybėse narėse, išskyrus Daniją.

Reglamentas Nr. 861/2007 taikomas tarpvalstybinio pobūdžio civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį, kai ieškinio suma, neskaiciuojant palūkanų, išlaidų ir sąnaudų, neviršija 2000 EUR tuo metu, kai kompetentingas teismas gauna ieškinio formą. Visų pirma reglamentas netaikomas mokesčių, muitų ar administraciniams byloms arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą vykdamas valstybės įgaliojimus. Taip pat netaikomas a) fizinių asmenų statuso arba teisnumo ar veiksnumo; b) turtinių teisių, atsirandančių iš santuokinių ryšių, išlaikymo prievolių, testamentų ir paveldėjimo; c) bankroto, procedūrų, susijusių su nemokių bendrovių ar kitų juridinių asmenų likvidavimu, teisiniams susitarimams, kompromisiniams susitarimams ir analogiškiems procedūroms; d) socialinės apsaugos; e) arbitražo; f) darbo teisės; g) nekilnojamojo turto nuomos, išskyrus bylas dėl piniginių reikalavimų; h) privataus gyvenimo ir asmeninių teisių pažeidimo, įskaitant šmeižtą (Reglamento 2 str.).

Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra turėtų supaprastinti ir pagreitinti ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimą tarpvalstybinio pobūdžio bylose ir sumažinti išlaidas.

Kaip nurodyta Reglamento Nr. 861/2007 preambulėje, taip pat siekiama, kad taikant šį reglamentą būtų paprasčiau pripažinti ir vykdyti kitoje valstybėje narėje pagal Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą priimtus teismo sprendimus. Šiuo reglamentu siekiama užtikrinti pagrindinių teisių apsaugą, ypač atsižvelgiama į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje pripažintus principus. Teismas turėtų gerbti teisę į teisingą bylos nagrinėjimą ir laikytis rungimosi principo, visų pirma sprenddamas dėl žodinio nagrinėjimo būtinumo, įrodinėjimo priemonių ir įrodymų rinkimo. Siekiant palengvinti Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūros pradėjimą, ieškovas turėtų pateikti prašymą teisme, užpildydamas standartinę ieškinio formą. Ieškinio forma turėtų būti pateikta tik jurisdikciją turinčiam teismui. Tam tikrais atvejais prie ieškinio formos turėtų būti pridedami ieškinį pagrindžiantys dokumentai. Tačiau tai neužkertą galimybės ieškovui tam tikrais atvejais pateikti papildomų įrodymų procedūros metu. Tas pats principas turėtų būti taikomas atsakovo atsakymui. Tai rašytinė procedūra, išskyrus atvejus, kai, teismo nuomone, būtinas žodinis nagrinėjimas. Bylos šalims neprivalo atstovauti advokatas ar kitas teisės specialistas. Teismas turėtų naudoti paprasčiausias ir pigiausias įrodymų rinkimo priemones. Teismo personalas taip pat gali pagal nacionalinę teisę suteikti informaciją procedūriniais klausimais. Kadangi šio reglamento tikslas yra supaprastinti ir pagreitinti ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimą tarpvalstybinio pobūdžio bylose, teismas turėtų veikti kuo greičiau net ir tais atvejais, kai konkrečiam procedūros etapui šiame reglamente nenustatyta jokių terminų. Pralaimėjusi šalis turėtų padengti bylinėjimosi išlaidas. Bylinėjimosi išlaidos turėtų būti nustatytos pagal nacionalinės teisės aktus. Siekiant palengvinti teismo sprendimų pripažinimą ir vykdymą, sprendimas, priimtas vienoje valstybėje narėje taikant Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, turėtų būti pripažįstamas ir vykdomas kitoje

valstybėje narėje nereikalaujant jo pripažinimo vykdytinu ir nesuteikiant galimybės ginčyti jo pripažinimą.

Reglamentas Nr. 861/2007 buvo įgyvendintas Lietuvos Respublikos Civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo (toliau - Įstatymas) 9 skirsnyje. Vadovaujantis Įstatymo 26 straipsniu, bylas dėl Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėja apylinkės teismai pagal Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekse (CPK) nustatytas teritorinio teisingumo taisykles bei pagal bendrąsias ginčo teisenos taisykles, išskyrus Įstatyme nurodytas išimtis.

Europos ieškiniai dėl nedidelių sumų apmokami CPK 80 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyto dydžio žyminiu mokesčiu.

Reglamento Nr. 861/2007 4 straipsnio 3 dalyje ir 5 straipsnio 7 dalyje nurodytais atvejais teismas privalo pranešti ieškovui (atsakovui), kad šis ne vėliau kaip per keturiolika dienų nuo teismo pranešimo įteikimo dienos turi teisę pareikšti ieškinį (priešieškinį), atitinkantį CPK nustatytus reikalavimus.

Vadovaujantis Įstatymo 29 straipsniu, teismų sprendimai, priimti pagal Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, gali būti skundžiami apeliacine tvarka. Apeliacinis skundas gali būti paduotas per trisdešimt dienų nuo pirmosios instancijos teismo sprendimo priėmimo dienos. Jeigu apelianto gyvenamoji ar buveinės vieta yra užsienio valstybėje, apeliacinis skundas gali būti paduotas per keturiasdešimt dienų nuo pirmosios instancijos teismo sprendimo priėmimo dienos.

Vadovaujantis Įstatymo 31 straipsniu, teismo sprendimas, priimtas pagal Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą ir patvirtintas Reglamento Nr. 861/2007 IV priede išdėstyta standartine D forma, laikomas vykdomuoju dokumentu. Reglamento Nr. 861/2007 23 straipsnyje nurodytus prašymus dėl sprendimų, priimtų pagal Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, vykdymo sustabdymo ar apribojimo nagrinėja vykdymo vietos apylinkės teismas.

Taikant Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą (įskaitant ir Reglamento Nr. 861/2007 4 straipsnio 1 dalį), procesiniai dokumentai teismui pateikiami tiesiogiai arba paštu. Lietuva yra pareiškusi, kad pagal Reglamento Nr. 861/2007 21 straipsnio 2 dalies b punktą priimtina kalba yra lietuvių kalba.

Ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrai naudojamas standartines formas galima rasti (ir pildyti) Europos teisminio atlaso tinklalapyje adresu: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/sc_information_lt.htm?countrySession=20&.

Kadangi už Teisingumo ministerijos tarptautinio teisinio bendradarbiavimo civilinėse bei komercinėse (taip pat ir baudžiamosiose) bylose funkcijų vykdymą yra atsakingas Teisingumo ministerijos Tarptautinės teisės departamentas, iškilus klausimams dėl šių Reglamentų taikymo, prašome kreiptis į šio departamento Teisinio bendradarbiavimo skyriaus darbuotojus:

- skyriaus vedėja Andrada Bavejan, tel.: (8 5) 2662940, el.p.: andrada.bavejan@tm.lt;
- vyriausioji specialistė Indrė Kairelytė, tel.: (8 5) 2662937, el.p.: indre.kairelyte@tm.lt;
- vyriausioji specialistė Lina Žagunytė, tel.: (8 5) 2662918, el.p.: lina.zagunyte@tm.lt;
- vyresnioji specialistė Gintarė Janikūnaitė, tel. (8 5) 2662888, el.p.: gintare.janikunaite@tm.lt;
- vyresnioji specialistė Toma Milieškaitė, tel.: (8 5) 2662917, el.p.: toma.milieskaite@tm.lt;
- vyresnioji specialistė Giedrė Anusauskienė, tel.: (85)2662942, el.p.: giedre.anusauskiene@tm.lt.

Maloniai prašome su šiuo raštu pateikta informacija supažindinti visus Lietuvos Respublikos teismus.

Pagarbiai

Teisingumo viceministras

Tomas Vaitkevičius

Gintarė Janikūnaitė, tel. (8 5) 2662888, el. p.: gintare.janikunaite@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas